

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 30/2026
22.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене Габријеле Османовић и др., због продуженог кривичног дела трговина људима у саизвршилаштву из члана 388. став 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене Габријеле Османовић, адвоката Филипа Домазета поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Пироту К 50/24 од 04.04.2025. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 364/25 од 09.09.2025. године, у седници већа одржаној дана 22.01.2026. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Габријеле Османовић, адвоката Филипа Домазета поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Пироту К 50/24 од 04.04.2025. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 364/25 од 09.09.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пироту К 50/24 од 04.04.2025. године окривљени Габријела Османовић и Милош Стефановић оглашени су кривим због продуженог кривичног дела трговина људима у саизвршилаштву из члана 388. став 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика и осуђени на казне затвора у трајању од по 4 (четири) године, у које им се урачунава време проведено у притвору и то у односу на окривљеног Милоша Стефановића од 24.04.2024. године до 04.04.2025. године, а у односу на окривљену Габријелу Османовић од 01.03.2024. године до 04.04.2025. године.

Истом пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљених, а о висини истих ће суд одлучити посебним решењем, док је оштећени АА ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 364/25 од 09.09.2025. године усвајањем жалбе ВЈТ у Пироту преиначена је пресуда Вишег суда у Пироту К 50/24 од 04.04.2025. године, само у делу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Нишу окривљене Милоша Стефановића и Габријелу Стефановић, због продуженог кривичног

дела трговина људима у саизвршилаштву из члана 388. став 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, за које су првостепеном пресудом оглашени кривим, осудио на казне затвора у трајању од по 7 (седам) година, у које им се урачунава време проведено у притвору и то у односу на окривљеног Милоша Стефановића од 24.04.2024. године до 04.04.2025. године, а у односу на окривљену Габријелу Османовић од 01.03.2024. године до 04.04.2025. године, док су жалбе бранилаца окривљених одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене Габријеле Османовић, адвокат Филип Домазет, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд преиначи побијане пресуде и окривљену ослободи од оптужбе или да исте укине и предмет врати на поновни поступак и одлучивање или да, уколико нађе да нема места преиначењу или укидању побијаних пресуда, окривљеној ублажи казну.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене Габријеле Османовић, је неоснован.

Бранилац окривљене Габријеле Османовић, као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи одредбе општег карактера – из члана 485. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, које прописује оквирно разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, које у образложењу захтева конкретизује наводећи да је у конкретној ситуацији кривични закон погрешно примењен, јер се у радњама окривљене не стичу обележја кривичног дела за које је оглашена кривом - из члана 388. став 1. Кривичног законика, већ евентуално кривичног дела преваре из члана 208. став 1. Кривичног законика.

Ови наводи, којима се по оцени Врховног суда, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени су неоснованим.

Одредбом члана 388. став 1. Кривичног законика, прописано је да кривично дело трговина људима чини онај ко силом или претњом, довођењем у заблуду или одржавањем у заблуди, злоупотребом овлашћења, поверења, односа зависности, тешких прилика другог, задржавањем личних исправа или давањем или примањем новца или друге користи, врбује, превози, пребацује, предаје, продаје, купује, посредује у продаји, сакрива или држи друго лице, а у циљу експлоатације његовог рада, принудног рада, вршења кривичних дела, проституције или друге врсте сексуалне експлоатације, просјачења, употребе у порнографске сврхе, успостављања ропског или њему сличног односа, ради одузимања органа или дела тела или ради коришћења у оружаним сукобима.

Кривично дело превара из члана 208. став 1. Кривичног законика чини онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист доведе кога

лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да овај на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини.

Из изреке првостепене пресуде у односу на коју је поднет захтев произилази да су окривљени Габријела Османовић и Милош Стефановић, на месту ближе означеном у тој изреци, у временском периоду од краја 2019. године до 04.01.2024. године, у стању урачунљивости, са умишљајем, свесни противправности свога дела и хтели његово извршење, по претходном међусобном договору, најпре довођењем у заблуду, а затим силом и претњом, те злоупотребом тешких прилика врбовали и држали оштећеног АА, знајући да је без породице, ближих сродника и без материјалних примања, да је препуштен сам себи у циљу експлоатације, вршења кривичних дела и просјачења, обећањима окривљене Габријеле Османовић, која се након смрти његове баке преселила у његову породичну кућу, да ће се бринути и старати о њему, те пошто се у кућу уселио и ванбрачни супруг окривљене Габријеле Османовић, окривљени Милош Стефановић, наговорила оштећеног да закључе уговор о куповини куће – помоћног објекта за износ од 5.000,00 евра, који му је наводно исплатила и у наредном периоду захтевала од оштећеног да изврши физичку деобу имовине са својим стрицем, а после извршене деобе огласила на продају имовину коју је оштећени наследио иза смрти деде и бабе и задржавала новац који је оштећеном припао пошто је потписао уговоре, а оштећеном дала само да једе и у наредном периоду заједно са окривљеним Милошем Стефановићем батинама, уценама и манипулацијама да ће оштећеног послати у дом и да му неће дати да једе, принудили оштећеног на вршење кривичних дела крађе и на просјачење и преселили га са спратног дела куће где је живео, да борави и спава у подруму без основних услова за живот, без шпорета и топле воде, у коме је оштећени због хладноће спавао у одећи, затим у току 2021. и 2022. године говорили да немају новца за живот и да им је новац потребан захтевајући од њега да врши крађе, а када би се оштећени успротивио и одбио да поступи по њиховим захтевима, сваки пут је добијао батине од окривљених који су га уцењивали и ускраћивали храну по 3, 4 дана, због чега је био принуђен да храну тражи по контејнерима, радњама и на пијаци, да бежи од њих и да спава на железничкој станици; говорили му да мора да испуни све њихове захтеве како би добијао храну, због чега је у више наврата украо више бицикли, тако што би му окривљени Милош Стефановић говорио који бицикл жели да украде, показао прстом на исти и дао му клешта – маказе којима би оштећени пресекао сајлу, које бицикле је окривљени продавао и узимао новац, који је трошио са окривљеном, а оштећени је у три наврата осуђен пресудама Основног суда у Пироту због одузимања више бицикли, 10 метара оградe од гвожђа, за коју ограду му је окривљена рекла да од комшије пренесе у двориште и сакрије, а затим је продала, као и због одузимања, на захтев окривљене, у више наврата више од 100 кг црног лука, а када је оштећени крајем 2022. године почео да прима новчану социјалну помоћ у износу од 9.385,00 динара месечно окривљена, која је и сама примала социјалну помоћ и дечији додатак, одлазила би са оштећеним до поште тако што би му испред поште давала његову личну карту ради исплате новца, а по изласку из поште узела би му исплаћени новац и личну карту, остављајући му само 1.000,00 динара, чему оштећени није смео да се успротиви знајући шта га чека уколико то учини, да би од лета 2023. године, на исти начин претњама и батинама принудила оштећеног на просјачење, говорећи му износе које треба да испроси, а када је окривљени Милош Стефановић изашао са издржавања казне затвора, почео је исто то да тражи, те је оштећени из страха од батина, просио по улицама, продавницама и локалима, а испрошени новац предавао окривљенима, а када не би донео новац трепо је батине и малтретирање... тако што су га би га уводили у подрум где је боравио и тукли, ударајући га шакама по глави и раменима, док им наводно не призна да није предао сав новац или

док им не преда сав новац, при чему су захтевали од њега да од испрошеног новца у граду купује храну и друге намирнице, а тај новац су користили и за коцку, слали га да врши уплате у кладионицама, у коју сврху је окривљена отворила налог на име оштећеног, а затим га слали у кладионице да подигне новац када би добили на коцки, а окривљени Милош Стефановић је окривљеног водио са собом у сечу дрва која је продавао, а оштећеном би од добијеног новца понекада давао само 500,00 динара за дуван, а када му је окривљена последњи пут 03.01.2024. године тражила да испроси новац у износу од 5.000,00 динара, знајући да то не може да испроси у току дана и уплашен шта ће му се десити када се врати кући отишао је у Центар за социјални рад у Пироту.

Врховни суд налази да је изреци правноснажне пресуде описана радња извршења кривичног дела трговина људима из члана 388. став 1. Кривичног законика – врбовање и држање другог лица, у циљу експлоатације, вршења кривичних дела и просјачења, коју је, окривљена Габријела Османовић заједно са окривљеним Милошем Стефановићем предузела према оштећеном АА. Поред тога, описан је и начин извршења овог кривичног дела и то: најпре довођење у заблуду, затим сила и претња, те злоупотреба тешких прилика оштећеног.

По оцени Врховног суда, а супротно наводима захтева браниоца окривљене, описане радње окривљене Габријеле Османовић по својој природи и начину извршења превазилазе обележја кривичног дела превара из члана 208. став 1. Кривичног законика. Наиме, кривично дело из члана 208. став 1. Кривичног законика усмерено је на заштиту имовине и подразумева довођење другог лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или одржавање у заблуди ради прибављања имовинске користи, при чему оштећени и поред тога, сам одлучује о предузимању одређене имовинске радње. Насупрот томе, кривично дело трговине људима из члана 388. став 1. Кривичног законика, фактички је усмерено на заштиту слободe и достојанства личности, а прибављање имовинске користи јавља се као последица искоришћавања оштећеног, односно његове експлоатације, а не као самостални и издвојени циљ радње.

У конкретном случају, из чињеничног описа произилази да је окривљена Габријела Османовић, заједно са још једним лицем, према оштећеном успоставила и одржавала однос контроле и потчињености, који се није сводио само на довођење у заблуду, већ је обухватао врбовање и држање оштећеног, одржавање његове зависности од окривљених, примену силе и претње, злоупотребу његових тешких животних прилика, као и његово усмеравање на вршење кривичних дела и просјачење у корист окривљених. Такво поступање представља искоришћавање оштећеног, који је поступао под сталним притиском и страхом, по налозима окривљених, који су му одређивали начин живота и понашања, чиме му је била битно ограничена могућност самосталног одлучивања.

Постојање трајног односа контроле, уз истовремену примену више алтернативно прописаних радњи извршења из члана 388. став 1. Кривичног законика, а које су у конкретном случају предузете у циљу експлоатације, вршења кривичних дела и просјачења представљају законска обележја кривичног дела за које је окривљена оглашена кривом, па се радње окривљених, супротно наводима браниоца, не могу посматрати као радње предузете у циљу предузимања радњи од стране оштећеног да на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини, већ као јединствено и трајно поступање са циљем искоришћавања оштећеног.

С обзиром на све наведено, те имајући у виду да су радње окривљених остварене у дужем временском периоду, уз понављање истоврсних понашања према истом оштећеном, са јединственим циљем експлоатације, и да чине једну целину, те да су окривљени деловали у свесној и вољној заједници, са поделом улога и међусобним допуњавањем, при чему је сваки од њих дао битан допринос извршењу кривичног дела усмерен ка истом циљу, то је по оцени Врховног суда у правноснажној пресуди правилно примењен кривични закон односно правилна је правна квалификација описаних радњи окривљене Габријеле Османовић као кривично дело трговина људима из члана 388. став 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, због чега су наводи браниоца окривљене којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Осталим наводима захтева бранилац окривљене оспорава правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања (члан 440. ЗКП), полемисањем са оценом изведених доказа и указивањем на наводну нелогичност и противречност исказа сведока и изношењем сопствене верзије догађаја и другачијег виђења чињеничног супстрата на коме је заснована правноснажна пресуда. При томе, бранилац кроз селективно издвајање појединих доказа и њихово другачије тумачење доводи у питање разлоге пресуде, чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а у вези са тим и на повреду начела *in dubio pro reo* из члана 16. став 5. ЗКП. Међутим, како повреде наведених одредби, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, не представљају дозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у разматрање и оцену истих, није упуштао.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене Габријеле Османовић, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић